

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως : 86/2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'

Συνεδρίαση της 28^{ης} Απριλίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ..

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Τύρου, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Ελένη Σβολοπούλου και Σκαλτσά Ευαγγελία, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Περικλής Αγγέλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ..

Αριθμός Ερωτήματος: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥΗΔ/ΔΔΑΑΔ/ΤΔΑΔΤΠ/305546/4706/4275/
3388/ 30-12-2014 Δ/σης Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρωπίνου Δυναμικού – Τμήμα
Διοίκησης Ανθρωπίνου Δυναμικού Τομέα Πολιτισμού.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, εάν έχει τη δυνατότητα η Διοίκηση να εξετάσει κατ' ουσία αιτήματα υπαλλήλων της, οι οποίοι εργάζονται σ' αυτήν με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατέχοντες σχετικές οργανικές θέσεις, για μετάταξη των σε ανώτερη κατηγορία, παρότι οι δικαστικές αποφάσεις με βάση τις οποίες προσφέρουν τις υπηρεσίες των δεν είναι τελεσίδικες αλλά απλώς προσωρινώς εκτελεστές.

4
Επί του ως άνω ερωτήματος το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ.

Από το πραγματικό του ερωτήματος σε συνδυασμό προς τα στοιχεία του υπηρεσιακού φακέλου προκύπτουν τα παρακάτω ουσιώδη περιστατικά:

1.Οι Χ.Χ. και Ε.Σ. είναι υπάλληλοι του Υπουργείου και εργάζονται σ' αυτό με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Αρχικά είχαν προσληφθεί με την ίδια εργασιακή σχέση στο ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ», το οποίο συστάθηκε δυνάμει του ν.3390/2005 και εποπτευόταν από το τότε Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού. Το ως άνω νομικό πρόσωπο καταργήθηκε στις 22-8-2011 με τη διάταξη του άρθρου 56 παρ. 1 εδ. στ' ν.4002/2011, οι δε αρμοδιότητες που του είχαν απονεμηθεί μεταβιβάστηκαν στο πιο' πάνω Υπουργείο. Με τις διατάξεις του άρθρου 56 παρ.3 του ως άνω νόμου ορίστηκε ότι το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό που υπηρετούσε στο καταργούμενο νομικό πρόσωπο θα μεταφερόταν σε κενές οργανικές θέσεις του Υπουργείου σε αντίστοιχη κατηγορία, κλάδο, βαθμό και ειδικότητα με βάση τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που κατείχε ο κάθε ενδιαφερόμενος. Με την διάταξη όμως του άρθρου 34 παρ. 5 εδ. α' ν.4024/2011 προβλέφθηκε ότι το προσωπικό του πιο' πάνω φορέα που καταργήθηκε και εργαζόταν σ' αυτόν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου θα εντασσόταν από την έναρξη ισχύος του νόμου στην εργασιακή εφεδρεία της διάταξης του άρθρου 37 παρ. 7 ν.3986/2011. Με την διάταξη δε του β' εδαφίου της ίδιας παραγράφου καταργήθηκαν οι ανωτέρω του άρθρου 56 παρ. 3 ν. 4002/2011.

Σε εφαρμογή του συγκεκριμένου νομικού πλαισίου η Διοίκηση εξέδωσε την υπ' αριθμ.ΥΠΠΟΤ/ΔΙΟΙΚ/ΤΔΠΕΦ/122357/14-12-2011 διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, με την οποία αποφασίστηκε η ένταξη των περιών ο λόγος υπαλλήλων αυτής σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας από 27-10-2011. Η ενέργεια αυτή της Διοίκησης, είχε σαν αποτέλεσμα την αντίδραση των ενδιαφερομένων και έδωσε αφορμή στην άσκηση των από 10-4-2012 (αριθμ. εκθ. καταθ. 73363/2012) και από 10-4-2013 (αριθμ. εκθ. καταθ. 63207/2141/2013) αγωγών των κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου

47

Αθηνών, επί των οποίων εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ.1040/2013 και 2749/2013 αποφάσεις του Δικαστηρίου αυτού. Με αυτές το Δικαστήριο, αφού έκρινε ότι με τη θέση των εναγουσών σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας το Δημόσιο κατ' ουσία έπαψε να αποδέχεται τις υπηρεσίες των, γεγονός που ισοδυναμούσε με άκυρη καταγγελία της εργασιακής των σύμβασης, δεδομένου του ότι δεν είχε καταβληθεί η νόμιμη αποζημίωση στις απολυμένες, έκανε δεκτές τις αγωγές και αναγνώρισε ότι οι εν λόγω καταγγελίες των εργασιακών συμβάσεων ήσαν άκυρες, υποχρεώνοντας το εναγόμενο να αποδέχεται στο μέλλον την παροχή εργασίας από τις αντιδίκους του, εντάσσοντάς τις σε κενές οργανικές θέσεις ΔΕ-διοικητικών γραμματέων στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Κήρυξε δε τις αποφάσεις προσωρινώς εκτελεστές. Μετά ταύτα η Διοίκηση συμμορφούμενη προς το περιεχόμενο των δικαστικών αποφάσεων δυνάμει των υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ ΓΔΔΥ/ ΔΙΟΙΚ/ΤΔΠΕΦ/247933/35357/29313/1663/17-12-2013 και ΥΠΠΟ/ ΓΔΔΥ/ ΔΙΟΙΚ/ ΤΔΠΕΦ/76716/9463/8148/468/24-3-2014 υπουργικών αποφάσεων ενέταξε τις ενδιαφερόμενες σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις αποδεχόμενη τις υπηρεσίες των. Κατά των συγκεκριμένων πάντως αποφάσεων το Ελληνικό Δημόσιο έχει ασκήσει αντίστοιχα τις από 18-9-2013 (αριθμ. εκθ. καταθ. 5199-6991/2013) και 19-12-2013 (αριθμ. εκθ. καταθ. 7524/2013) εφέσεις του ενώπιον του Εφετείου Αθηνών, οι οποίες πρόκειται να συζητηθούν κατά τις δικασίμους της 12-1-2016 και 8-4-2016 αντίστοιχα. Στο μεταξύ οι ενδιαφερόμενες και ήδη εργαζόμενες υπέβαλαν στη Δ/νση Διοικητικού του Υπουργείου τις από 23-10-2014 και 24-10-2014 αιτήσεις των, με τις οποίες ζήτησαν να μεταταγούν σε ανώτερη κατηγορία από αυτήν στην οποία τώρα ανήκουν. Το ζήτημα το οποίο προβληματίζει την Υπηρεσία είναι εάν αυτή έχει τη δυνατότητα να εξετάσει κατ' ουσία τα συγκεκριμένα αιτήματα, εν όψει του γεγονότος ότι οι δικαστικές αποφάσεις με βάση τις οποίες παρέχουν ήδη τις υπηρεσίες τους οι ενδιαφερόμενες είναι απλώς πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας κηρυχθείσες προσωρινώς εκτελεστές, ή μήπως η μορφή αυτή δικαστικής προστασίας επηρεάζει την έννομη σχέση που (κρίθηκε ότι) συνδέει τα δύο μέρη και συναφώς προσδιορίζει διαφορετικά την έκταση της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης προς το περιεχόμενο των δικαστικών αποφάσεων.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για την διασφάλιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης».

2. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 περίοδοι α και β' ν. 3068/2002 για την συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις (ΦΕΚ Α' 274) ορίζονται τα εξής: «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει. Δεν είναι δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του παρόντος και δεν εκτελούνται οι εκτελεστοί τίτλοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις των εδαφίων γ' -ζ' της παρ. 2 του άρθρου 904 Κ.ΠΟΛ.Δ. πλην των κηρυχθεισών εκτελεστών αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων» (σημείωση: Η διάταξη αυτή προστέθηκε με το άρθρο 20 Ν. 3301/2004 ΦΕΚ Α'263/23-12-2004).

3. Με τις ακόλουθες διατάξεις του Κ.Πολ.Δ. ορίζονται τα εξής: Άρθρο 904 παράγραφος 1: «Αναγκαστική εκτέλεση μπορεί να γίνει μόνο βάσει εκτελεστού τίτλου», παράγραφος 2: «Εκτελεστοί τίτλοι είναι α) οι τελεσίδικες αποφάσεις, καθώς και οι αποφάσεις κάθε ελληνικού δικαστηρίου που κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές, β) οι διαιτητικές αποφάσεις, γ) τα Πρακτικά ελληνικών δικαστηρίων που περιέχουν συμβιβασμό ή προσδιορισμό δικαστικών εξόδων, δ) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα, ε) οι διαταγές πληρωμής που εκδίδουν έλληνες δικαστές, και απόδοσης της χρήσης μισθίου ακινήτου. (σημείωση: Η τελευταία φράση προστέθηκε με την παρ.14 του άρθρου 16 Ν.2479/1997 ΦΕΚ Α67/6-5-1997). στ) οι αλλοδαποί τίτλοι που κηρύχθηκαν εκτελεστοί, ζ) οι διαταγές και οι πράξεις που αναγνωρίζονται από το νόμο ως τίτλοι

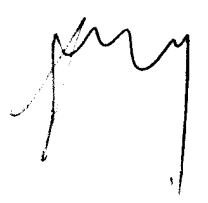

24

5

εκτελεστοί» **Άρθρο 907:** «Την προσωρινή εκτέλεση οριστικής απόφασης διατάζει το δικαστήριο, αν τη ζητήσει ο διάδικος που νίκησε» **Άρθρο 908 παράγραφος 1 εδάφιο α':** «Το Δικαστήριο μπορεί να κηρύξει προσωρινώς εκτελεστή την απόφαση ολικά ή εν μέρει σε κάθε περίπτωση που κρίνεται πως συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι γι' αυτό ή ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση μπορεί να προκαλέσει σημαντική ζημία στο διάδικο που νίκησε».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ:

1. Με τις διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος καθιερώνονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές του κράτους δικαίου και προστασίας του διοικουμένου. Στα πλαίσια εφαρμογής των αρχών αυτών και της εφαρμογής της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως, η Διοίκηση οφείλει να συμμορφώνεται απροφασίστως και χωρίς οποιαδήποτε καθυστέρηση, προς τις αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων και τους όρους, που θέτει κάθε απόφαση προβαίνοντας σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής. Το περιεχόμενο της εκάστοτε δικαστικής απόφασεως προς την οποία η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί προσδιορίζει τον τρόπο και την έκταση της συμμόρφωσης της Διοίκησης. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του νόμου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει, η παράβαση δε της συμμόρφωσης γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως ορίζει ο νόμος και τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση αυτής. (βλ. σχετ. ΝΣΚ 142/2014, 584/2011, 323/2004). Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1 περίοδος α' εδ. β' ν.3068/2002 και 904 παρ. 1 και 2 περίπτωση α', 907 και 908 παράγραφος 1 εδάφιο α' Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι μεταξύ των δικαστικών αποφάσεων στις οποίες η Διοίκηση οφείλει συμμόρφωση, περιλαμβάνονται και όσες έχουν κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστές, αφού και αυτές αποτελούν εκτελεστό τίτλο. Έτσι έχει κρίνει η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τα Πρακτικά της 7/19 Μαρτίου 2003 και 12 Μαρτίου 2003. Το ίδιο και το ΝΣΚ με τις υπ' αριθμ.142/2014 και 241/2004 γνωμοδοτήσεις του.

4

Η προσωρινώς εκτελεστή απόφαση δεν είναι τίποτε άλλο παρά η καταψηφιστική οριστική απόφαση στην οποία ο νομοθέτης επιτρέπει την ανάπτυξη της νομικής της ενέργειας και **προ** της τελεσιδικίας ή του αμετακλήτου αυτής, παρότι δεν είναι ακόμη ώριμη και δεν παράγει ακόμα δεδικασμένο. Η εκτέλεση δε που μπορεί να επιχειρηθεί με βάση αυτή είναι της ίδιας φύσης με την εκτέλεση δυνάμει τελεσιδικής ή αμετάκλητης απόφασης και υλοποιείται με τα ίδια μέσα. Η διαφοροποίηση μεταξύ αυτών συνίσταται μόνο στον βαθμό της ενδεχομένης ανατροπής της μετά από άσκηση κατ' αυτής του επιτρεπομένου ενδίκου βοηθήματος ή μέσου. Αυτά μάλιστα έχουν γίνει δεκτά με την υπ' αριθμ. 105/18-10-2005 πράξη του IV τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Σε επίπεδο βιβλιογραφίας ίδιες σκέψεις σε Κεραμέα - Κονδύλη - Νίκα «Ερμηνεία Κ.Πολ.Δ.», II τόμος, σελ. 1721, Β.Τζέρμπου μελέτη σε πολιτική δικονομία -- αναγκαστική εκτέλεση και σύνταγμα σελ. 23 και Δ. Δημητρακόπουλου «Ζητήματα προσωρινής εκτελεστικότητας των δικαστικών αποφάσεων» σελ. 6 επόμενες. Επίσης, με την υπ' αριθμ.141/2012 πράξη του Ι' τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει γίνει επιπλέον δεκτό ότι η Διοίκηση υπεχρεούτο σε συμμόρφωση ακόμη και σε προσωρινή διαταγή, η οποία είχε εκδοθεί από Πρόεδρο Πολιτικού Δικαστηρίου και αφορούσε στην αποδοχή εργασίας που προσέφερε ενδιαφερομένη, με την οποία πιθανολογήθηκε από τον Δικαστή ότι η εργαζόμενη συνδέετο με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου προς κάλυψη παγίων και διαρκών αναγκών του αντιδίκου της και ότι η συμμόρφωση περιελάμβανε όχι μόνο απλώς την αποδοχή της εργασίας της με καταβολή των αντιστοίχων αποδοχών, αλλά επιπροσθέτως και την αναμόρφωση του μισθολογικού και ασφαλιστικού καθεστώτος της. Για την υποχρέωση εν γένει συμμόρφωσης της Διοίκησης ακόμη και σε προσωρινές διαταγές σχετικές και οι υπ' αρ. αριθ. ΣΤΕ 4436/2013, 294/2011 VII τμήματος Ελ. Σ. και ΝΣΚ 402/2013 και 5/2013. Συναφώς, με την υπ' αριθμ.2164/2012 ΣΤΕ έχει γίνει δεκτό ευκρινέστερα ότι τα αποτελέσματα της προσωρινής δικαστικής απόφασης (επιτροπής Αναστολών για την υπόθεση που κρίθηκε) εξομοιώνονταν με εκείνα της οριστικής δικαστικής προστασίας και ενέπιπταν στο προστατευτικό πεδίο τόσο του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος όσο και του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ (με παραπομπές σε νομολογία του ΕΔΑΔ). Προς την ίδια κατεύθυνση και η ΝΣΚ 402/2013.

Κατά συνέπεια, στην εξεταζόμενη περίπτωση η Διοίκηση στο πλαίσιο της συμμόρφωσής της προς το περιεχόμενο των υπ' αριθμ. 1040/2013 και 2749/2013 αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που έχουν κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστές, έχει τη δυνατότητα να εξετάσει κατ' ουσία τις από 23-10-2014 και 24-10-2014 αιτήσεις των ενδιαφερομένων, με τις οποίες ζητούν την μετάταξη των σε ανώτερη υπαλληλική κατηγορία και να αποφανθεί σχετικά χωρίς να εμποδίζει την κρίση της το γεγονός ότι κατά των αποφάσεων αυτών έχουν ασκηθεί εφέσεις από το Ελληνικό Δημόσιο, η συζήτηση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει των προεκτεθέντων, η απάντηση επί του τεθέντος ερωτήματος, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, είναι καταφατική, είναι δε αδιάφορο για το παρόν εάν εν τέλει οι δικαστικές αυτές αποφάσεις ανατραπούν από ανώτερο δικαστήριο.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 7-5-2015

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Πέτρος Τριανταφυλλίδης

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο εισηγητής

Περικλής Αγγέλου

Πάρεδρος ΝΣΚ